

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2015-06-19 Nr. 4D-2015/2-75
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas), Šiaulių miesto [...] namo (toliau vadinama – Namas) gyventojų, skundą dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau vadinama – Savivaldybė) veiksmų (neveikimo), nagrinėjant skundus dėl [...] daugiabučio namo savininkų bendrijos (toliau vadinama – Bendrija) valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės vykdymo (toliau vadinama – Skundas).

2. Skunde nurodoma:

2.1. „[...] 2006 metais A pradėjo eiti Bendrijos pirmininkės pareigas. Iki 2006 metų jokių neaiškumų dėl mokėjimų už įvairius komunalinius mokesčius, dėl įvairių piniginių lėšų panaudojimo Bendrijos reikmėms [...] nebuvo“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Po 2006 metų pastebėjom daug neaiškumų dėl piniginių lėšų surinkimo, panaudojimo, etatų įkūrimo, įvairių pirkimų. Norėdamas išsiaiškinti, registruotais pareiškimais daug kartų kreipiausi į Bendrijos pirmininkę ir į Bendrijos valdybą. Vietoje atsakymo [...] Pirmininkė atrėždavo, kad [...] tai konfidenciali informacija ir ji [pastaba: Bendrijos pirmininkė] turi teisę neatskleisti visiems [...], kiek Bendrijoje etatų, kokie jų atlyginimai, kur išleidžiami mūsų pinigai.“

2.3. Pareiškėjas kreipėsi į Savivaldybę, tačiau, jo teigimu, „man nebuvo pagelbėta gauti iš Pirmininkės viso to ką prašau. Daug kartų prašiau Savivaldybę sukviesti mane, Pirmininkę, Savivaldybės atstovus, kad būtų atsakyta į visus klausimus. Tačiau Savivaldybė to nepadarė.“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierių išnagrinėti prašymą ir atsakyti:

3.1. „Ar turiu teisę [...] gauti paaiškinimus, dokumentus iš Bendrijos pirmininkės dėl etatų, kur naudojami pinigai ir t. t. [...]. Pirmininkė įrodinėja, kad aš ir dalis senųjų gyventojų nesame Bendrijos nariais. Kai kuriuose protokoluose Pirmininkė nurodo, kad Bendrijoje yra 30 narių.“

3.2. „Ar turi teisę Savivaldybė neatsakyti į mano aiškiai suformuluotus klausimus, prašymus.“

4. Pareiškėjas papildomais 2015-02-04, 2015-05-07 prašymais Seimo kontrolierių prašo: „įvertinti Bendrijos ir Savivaldybės veiksmus, [...]. Dėl kokių priežasčių Savivaldybė atsisako sudaryti mano pageidaujamą komisiją iš Savivaldybės atstovų, pakviečiant Bendrijos pirmininkę ir mane.“

5. Iš prie Skundo pridėtų dokumentų nustatyta:

5.1. Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo prašymą (data nenurodyta), kreipėsi į Bendrijos pirmininkę 2014-06-04 raštu Nr. STR-1058, kuriame nurodė, kad Pareiškėjas „prašo organizuoti Savivaldybėje su Jumis susitikimą, kurio metu pageidautų gauti atsakymus (dokumentus) į Jums

pateiktus, jam rūpimus klausimus. Prašome informuoti Savivaldybės Turto valdymo skyrių apie Jūsų galimybę Jums patogiu laiku atvykti į Savivaldybę dėl minėto susitikimo. Taip pat informuojame, kad Savivaldybės Turto valdymo skyrius 2014-03-14 registruotu laišku siuntė Jūsų 2013-09-30 ir 2014-03-10 raštų kopijas Pareiškėjui.“

5.2. Savivaldybė 2014-06-18 raštu Nr. SG-404-11 (į 2014-06-14 raštą Nr. GP-320) Pareiškėją informavo: „į Jūsų pareiškime nurodytus klausimus Bendrijos pirmininkė yra pateikusi rašytinius atsakymus Jums ir Savivaldybei. 2014-03-14 Savivaldybė gautus atsakymus registruotu laišku išsiuntė Jums.“ Šiuo raštu Savivaldybė taip pat informavo, jog paprašė Bendrijos pirmininkės pranešti, kada ji gali atvykti į Savivaldybę susitikti su Pareiškėju.

5.3. Savivaldybė 2014-07-24 raštu Nr. SG-477 (į 2014-06-25) Pareiškėją informavo: „Savivaldybė 2014-07-17 gavo Bendrijos valdybos narių susirinkimo, įvykusio 2014-06-11, protokolą, [...]. Protokole nurodyta, kad Bendrijos valdyba ne kartą buvo susirinkusi spręsti klausimų, susijusių su Jūsų prašymais, reikalavimais, ne kartą Jums buvo atsakyta laiškais į Jūsų klausimus. Protokole pažymėta, kad valdyba nusprendė [...] į Savivaldybę nenešti jokių dokumentų ir į susitikimą su Pareiškėju neiti. [...]. Šiaulių miesto apylinkės teismas 2012 metų civilinėje byloje [...] išnagrinėjo Jūsų ieškinį Bendrijai dėl permokos grąžinimo ir įpareigojimo pateikti dokumentus. Teismo posėdžio metu buvo nagrinėjamas klausimas ir dėl Jūsų narystės Bendrijoje. Teismas konstatavo, kad Jūs minėto namo bendrijos nariu buvote iki 1995-12-23. Jūs Bendrijos pirmininkei ir Savivaldybei keliate analogiškus klausimus (dėl narystės bendrijoje, dėl skolos bendrijai ir bankui, dėl informacijos ir dokumentų gavimo), kurie jau buvo nagrinėjami minėto teismo posėdžio metu. [...] pažymime, kad Bendrijos pirmininkė neatvyks į Savivaldybę dėl susitikimo su Jumis, kad Bendrija neatsisako supažindinti Jus su Bendrijos ūkinės-finansinės veiklos dokumentais Jums patogiu laiku Bendrijos patalpose.“

5.4. Savivaldybė 2014-09-25 raštu Nr. SG-652 (į 2014-08-19, 2014-09-05 raštus) Pareiškėjui pateikė paaiškinimą dėl jo narystės Bendrijoje, dėl Savivaldybėje gauto Bendrijos pirmininkės atsakymo persiuntimo jam. Pareiškėjui paaiškinta, kad „Savivaldybė nuo 2001-10-26 netvirtina daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkų visuotinių susirinkimų sprendimų įsteigti bendrijas. Nuo 2001-10-26 bendrijas registruoja valstybės įmonė Registrų centras.“

5.5. Savivaldybė 2014-10-13 raštu Nr. SG-697 (į 2014-09-05, 2014-09-10, 2014-09-23 raštus) Pareiškėjui paaiškino: „Savivaldybei yra žinoma, kad Bendrijos pirmininkė neatsisako Jus supažindinti su Bendrijos ūkinės-finansinės veiklos dokumentais Jums patogiu laiku Bendrijos patalpose, neatsisako suteikti Jums rašytinės informacijos apie Bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus [...]. [...] siūlome Jums raštiškai kreiptis į Bendrijos pirmininkę su prašymu dėl susipažinimo su Bendrijos ūkinės-finansinės veiklos dokumentais, nurodant dokumentus, su kuriais norite susipažinti. Apie būsimo susitikimo datą ir laiką informuokite Savivaldybę dėl administracijos atstovo dalyvavimo minėtame susitikime.“

5.6. Savivaldybė 2014-10-28 raštu Nr. SG-758 Pareiškėją informavo, kad ji „2014 metų lapkričio mėnesį pagal kompetenciją atliks Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą.“

5.7. Savivaldybė 2014-12-12 raštu Nr. SG-892 (į 2014-11-19, 2014-11-20 raštus) Pareiškėją informavo: „siekdami ginčo tarp Jūsų ir Bendrijos taikaus sprendimo, Savivaldybės administracija deleguos atstovą (atstovus) į Jūsų ir Bendrijos valdymo organų susitikimą Bendrijos patalpose. Apie būsimo susitikimo datą ir laiką (suderintą su Bendrija) prašome informuoti Savivaldybę prieš 7 darbo dienas iki susitikimo. [...] Savivaldybės administracijos Turto valdymo skyrius, atsižvelgdamas į Bendrijos pirmininkės prašymą atidėti Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą dėl Šiaulių apylinkės teisme nagrinėjamos bylos Nr. [...] tarp Jūsų ir Bendrijos pirmininkės, atidėjo Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą, iki minėta byla bus išnagrinėta.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

6. Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl skundo teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolieriaus klausimus.

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

7. Savivaldybė Seimo kontrolieriui pateikė informaciją:

7.1. *Dėl Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės:*

7.1.1. „Savivaldybė 2014 m. neatliko Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimo, kadangi Savivaldybei buvo pateikta informacija, kad Šiaulių apylinkės teisme nagrinėjamos civilinės bylos tarp Bendrijos ir Pareiškėjo, tarp Bendrijos pirmininkės ir Pareiškėjo.

Savivaldybė gavo Bendrijos pirmininkės prašymą atidėti Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą, iki minėtos bylos bus išnagrinėtos teismuose (Bendrijos veiklos dokumentai pateikti advokatui, atstovaujančiam Bendriją teismuose).“

7.1.2. „Pareiškėjas savo pareiškimuose, adresuotuose Savivaldybei, teigė netiesą, kad jis iš Bendrijos pirmininkės negauna atsakymų į savo klausimus ir informacijos apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui (pastatams) atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato (pastatų) priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas. Bendrijos pirmininkė pateikė Savivaldybei Šiaulių miesto apylinkės teismo 2012-03-06 sprendimą (civilinė byla Nr. [...]), kuriame nurodyta, kad teismo posėdyje žodinio proceso tvarka teismas, nagrinėdamas Pareiškėjo ieškinį Bendrijai dėl permokos grąžinimo ir įpareigojimo pateikti dokumentus, išnagrinėjo ir kitus klausimus, nurodytus Pareiškėjo pareiškimuose Savivaldybei ir Bendrijos pirmininkei.“

7.1.3. „Savivaldybės Turto valdymo skyriaus specialistas Vitalijus Matuzas 2014 m. kvietė Pareiškėją į Savivaldybę dėl susipažinimo su Bendrijos pirmininkės raštais (atsakymais į Pareiškėjo klausimus), tačiau Pareiškėjas atsisakė paimti Bendrijos pirmininkės raštus, atsisakė pasirašyti, kad raštus gavo.“

7.1.4. „Savivaldybės Turto valdymo skyriaus vyr. specialistas Vitalijus Matuzas, dalyvaujant Bendrijos pirmininkei, vadovaudamasis Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-12-18 sprendimu Nr. T-395 patvirtintomis Šiaulių miesto daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos priežiūros ir kontrolės taisyklėmis, 2015-01-14 atliko dalinį Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą (toliau vadinama – Patikrinimas) (dalinį, kadangi patikrinimui nebuvo pateikti Bendrijos dokumentai, esantys Bendrijos pirmininkės advokato žinioje) ir surašė Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo aktą Nr. TL-1.“

7.2. Dėl Pareiškėjo skundų užregistravimo Bendrijoje ir atsakymų, Pareiškėjo narystės Bendrijoje ir kt. klausimais:

7.2.1. „Bendrijos pirmininkė Patikrinimo metu nepateikė Bendrijos narių ir Namų patalpų savininkų prašymų (skundų) ir atsakymų registracijos žurnalo bei segtuvo su prašymais (skundais) ir atsakymais, todėl, ar tinkamai registruojami Pareiškėjo skundai ir atsakymai į juos, Patikrinimo metu nustatyti nebuvo galima. Vadovaujantis Savivaldybės turimais Bendrijos pirmininkės rašytiniais atsakymais Pareiškėjui, Šiaulių apylinkės teismo sprendimais ir Šiaulių apygardos teismo nutartimi, galime teigti, kad Bendrijos pirmininkė atsakė į Pareiškėjo skundus.“

7.2.2. „Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo 2013-10-07 raštą, kreipėsi į Bendrijos pirmininkę su pasiūlymu atvykti į Savivaldybę ir susitikti su Pareiškėju, susitikimo metu pateikti Pareiškėjui jį

dominančius Bendrijos veiklos dokumentus. Bendrijos pirmininkė, atsakydama į Savivaldybės prašymą, Savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriui pateikė Bendrijos valdybos 2013-10-29 posėdžio protokolą, kuriame rašoma, kad Bendrijos valdyba nutarė: „jokių susitikimų su p. X nei Savivaldybėje, nei kur kitur negali būti, nes vyksta teismai, ir kol teismai nesibaigs, jokia informacija negali būti teikiama.“ Savivaldybės administracijos Turto valdymo skyrius 2013-11-12 raštu informavo Pareiškėją apie minėtą Bendrijos valdybos sprendimą ir galimybę minėtą sprendimą apskusti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka.“

7.2.3. „2014-06-04 Savivaldybės Turto valdymo skyrius raštu Nr. STR-1058 pakartotinai kreipėsi į Bendrijos pirmininkę su prašymu atvykti į Savivaldybę dėl susitikimo su Pareiškėju. Savivaldybė gavo Bendrijos valdybos narių susirinkimo, įvykusio 2014-06-11, protokolą, kuriame rašoma, kad minėtame Bendrijos valdybos susirinkime buvo svarstomas Savivaldybės 2014-06-04 raštas Nr. STR-1058, adresuotas Bendrijos pirmininkei. Minėtame protokole nurodyta, kad bendrijos valdyba ne kartą buvo susirinkusi spręsti klausimų, susijusių su Pareiškėjo prašymais, reikalavimais, ne kartą Pareiškėjui buvo atsakyta laiškais į Pareiškėjo klausimus. Protokole pažymėta, kad „valdyba, susipažinusi su Savivaldybės Turto skyriaus raštu, nusprendė: X gali kada panorėjęs susipažinti su bendrijos dokumentais, jam tereikia nurodyti laiką ir datą, kada pageidauja susipažinti su dokumentais. Į Savivaldybę nenešti jokių dokumentų ir į susitikimą su X neiti.“

7.2.4. „Šiaulių miesto valdyba 1993-04-26 potvarkiu Nr. 241 „Dėl gyvenamojo namo statybos bendrijos ir gyvenamojo namo eksploatavimo bendrijos pavyzdinių įstatų patvirtinimo“ įregistravo Namų eksploatavimo bendriją, kurios pirmininku buvo išrinktas Pareiškėjas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1995-06-15 nutarimu Nr. 852 „Dėl Lietuvos Respublikos daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymo įgyvendinimo tvarkos“ nutarė, kad „iki Lietuvos Respublikos daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymo įsigaliojimo dienos įsteigtos ir įregistruotos gyvenamųjų namų eksploatavimo bendrijos (kooperatyvai) privalo per 6 mėnesius nuo šio nutarimo įsigaliojimo dienos pakeisti ir papildyti savo įstatus, atsižvelgdamos į nurodytojo įstatymo nuostatas, ir pateikti juos Savivaldybės merui (valdybai). Perregistravusi savo įstatus bendrija yra turėtų teisių, pareigų ir prievolių perėmėja. Bendrijos (kooperatyvai), per šį laiką nepateikę perregistruoti įstatų, netenka juridinio asmens teisių.“ [...] Pareiškėjas (bendrijos pirmininkas) nepateikė Savivaldybės merui (valdybai) Namų eksploatavimo bendrijos pakeistų ir papildytų įstatų perregistravimui, todėl nuo 1995-12-23 Bendrija neteko juridinio statuso, o visi buvę minėto namo bendrijos nariai, nuo nurodytos datos liko tik Namų butų savininkais, o ne bendrijos nariais.“

7.2.5. „Valstybinės įmonės Registrų centro duomenimis, nauja Namų Bendrija Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre **buvo įregistruota 2006-07-03**. Pareiškėjas nebuvo minėtos naujai įregistruotos Bendrijos steigėjas, Pareiškėjas nėra parašęs prašymo dėl įstojimo į Bendriją.

Šiaulių apylinkės teismas 2012 metais civilinėje byloje Nr. [...] teismo posėdžio metu išnagrinėjo klausimą dėl Pareiškėjo narystės Bendrijoje. Teismas konstatavo, kad **Pareiškėjas Bendrijos nariu buvo tik iki 1995-12-23**.“

7.2.6. „Savivaldybė, atsižvelgdama į Pareiškėjo skundus dėl galimai negaunamos informacijos apie Bendrijos ūkinę-finansinę veiklą, informavo Pareiškėją ir Bendrijos pirmininkę, kad Savivaldybė deleguos Savivaldybės atstovą (atstovus) į Pareiškėjo ir Bendrijos valdymo organų susitikimą Bendrijos patalpose. Savivaldybė vykdys savo įsipareigojimą.“

7.2.7. „Bendrijos narių susirinkimas, atsižvelgdamas į Pareiškėjo klaidinančią informaciją įvairioms Lietuvos Respublikos institucijoms dėl negaunančių atsakymų iš Bendrijos, dėl negalėjimo susipažinti su visais Namų modernizavimo dokumentais, 2007-04-16 nusprendė neteikti Pareiškėjui raštiškų atsakymų, o tik teikti žodines atskaitas parodant Pareiškėjui sąmatas, sąskaitas ir sutartis. Bendrijos valdyba, atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėjas neatvyksta dėl susipažinimo su Bendrijos veiklos dokumentais į Bendrijos patalpas Bendrijos siūlomą laiką, 2009-05-15 nutarė neatsakinėti į Pareiškėjo skundus.“

7.2.8. „[...] Bendrijos pirmininkė atsako į Pareiškėjo skundus, pareiškimus. Bendrija neatsisako supažindinti Pareiškėjo su Bendrijos ūkinės-finansinės veiklos dokumentais.“

7.2.9. „Pareiškėjas, nebūdamas Bendrijos revizijos komisijos nariu (revizoriumi), reikalauja iš Bendrijos pirmininkės ir Savivaldybės Bendrijos ūkinės-finansinės veiklos dokumentų kopijų, įvairių paaiškinimų, kuriuos Bendrijos pirmininkė privalo pateikti tik Bendrijos revizijos komisijai (revizoriui) ar auditoriui, atliekančiam Bendrijos ūkinės-finansinės veiklos auditą. Savivaldybės administracija ne kartą informavo Pareiškėją apie daugiabučių namų patalpų savininkų teises, ginčų tarp Bendrijos ir Bendrijos narių ar namo patalpų savininkų sprendimo būdus ir galimybes.“

8. Skundo tyrimui Savivaldybė pateikė dokumentus, iš kurių nustatyta:

8.1. Šiaulių miesto apylinkės teismas 2012-03-06 išnagrinėjo ieškovo X [Pareiškėjas] skundą Bendrijos pirmininkei dėl permokos grąžinimo ir įpareigojimo pateikti dokumentus ir priėmė sprendimą – ieškovo ieškinį atmesti. Šiaulių miesto apylinkės teismas sprendime konstatavo:

8.1.1. „*Dėl ieškovo narystės Bendrijoje.* [...] ieškovas Namu bendrijos nariu buvo tik iki 1995-12-23. [...] Name bendrija pakartotinai buvo įkurta tik 2006-07-03. Ieškovas nepateikė teismui duomenų, kad jis būtų naujai įkurtos bendrijos narys, todėl remiantis aukščiau nurodytomis teisės normomis nėra teisinio pagrindo išvadai, kad ieškovas ir toliau liko Namu bendrijos nariu. Atskirai pastebėtina, kad ir šalies Konstitucinis Teismas 2000-12-21 nutarime yra išaiškinęs, kad narystė daugiabučių namų savininkų bendrijoje yra siejama su buto savininko valia, o ne su teisės aktų nuostatomis.“

8.1.2. „*Dėl Bendrijos dokumentų pateikimo ieškovui.* [...] Ieškovas reiškė atsakovui reikalavimą pateikti visus dokumentus, susijusius tiek su namo renovacija, tiek su Bendrijoje dirbančiais asmenimis, tačiau, kaip jau aukščiau nurodyta, toks jo reikalavimas ne visada gali būti patenkintas visa apimtimi. [...]. Atsakovas 2007-04-16 bendrijos narių susirinkime nusprendė neteikti ieškovui raštiškų ataskaitų, o tik teikti žodines ataskaitas parodant jam sąmatas, sąskaitas ir sutartis, [...]. Ieškovas minėto Bendrijos valdymo organo sprendimo įstatymo nustatyta tvarka neskundė, dėl jo nekėlė reikalavimo ir ieškinyje, [...]. Negalima sutikti ir su ieškovo reikalavimu pateikti jam duomenis apie Bendrijoje dirbančių asmenų darbo užmokestį, kadangi pagal įstatymą šie duomenys gali būti skelbiami tik atsižvelgiant į jo nuostatas (DK 208 str.). [...] nėra teisinio pagrindo tenkinti ieškovo ieškinio reikalavimų ta apimtimi, kaip jie suformuluoti, tai yra dėl daugumos dokumentų apie bendrijos veiklą, finansinę būklę, jos turtą ir pajamas bei išlaidas pateikimo, todėl jie atmetini.“

8.2. Šiaulių miesto apylinkės teismas 2014-09-16 išnagrinėjo civilinę bylą pagal Bendrijos pirmininkės ieškinį atsakovui X dėl garbės ir orumo gynimo, neturtinės žalos atlyginimo ir priėmė sprendimą – ieškinį tenkinti iš dalies. Bendrijos pirmininkė ieškinyje nurodė, jog „atsakovas nuolat rašo skundus į įvairias valstybės institucijas, kurios yra priverstos daryti patikrinimus. Todėl ji nuolat jaučia pažeminimą prieš kitus Namu gyventojus, [...]. Ji priversta nuolat teikti paaiškinimus įvairioms institucijoms [...]. Dėl skundų gausos (vien Savivaldybei pateikė 97 lapus), ji negali jų visų pateikti teismui, tačiau pateikia tuos, kurie, jos nuomone, labiausiai žemina jos garbę ir orumą.“ Atsakovas iš esmės nesutiko su ieškiniu todėl, kad „teigia, jog savo raštuose jis išreiškė savo nuomonę, pasvarstymus, abejones, o ne faktus. [...].“

Teismas padarė išvadą, kad „atsakovas paskleidė tikrovės neatitinkančias, ieškovės garbę ir orumą žeminančias žinias. [...].“

8.3. *Pareiškėjo prašymai / skundai Savivaldybei:*

8.3.1. 2014-02-11 (Savivaldybėje gautas 2014-2013), kuriame Pareiškėjas nurodo: „[...] 2014-02-10 atsakyme rašote, kad 2013-10-02 Savivaldybė gavo Bendrijos raštą, [...] kuriame buvo pateikti atsakymai į [...] klausimus, susijusius su Bendrijos veikla. Minėto rašto kopiją gavote ir Jūs. [...]. Tokio rašto aš negavau. [...]. Prašau pateikti man šiuos atsakymus, paaiškinimus, surašytus

2013-10-02 rašte. [...]. Jokių atsakymų į mano registruotus pareiškimus Bendrijos pirmininkei aš negaunu nei žodžiu, nei raštu. [...]. Savivaldybė privalo priimti teisinius sprendimus Bendrijos pirmininkės atžvilgiu. [...]. Bendrijos pirmininkė privalo pateikti man ir Jums aiškius atsakymus į visus pareiškimus jai, valdybai, revizijos komisijai. [...]. Prašau nedelsiant sudaryti specialią komisiją iš Jūsų vadovaujama darbuotojų ir manęs, iškviešti Bendrijos pirmininkę, kad duotų atsakymus į mano klausimus, reikalavimus. [...];“;

8.3.2. 2014-04-18 (Savivaldybėje gautas 2014-05-12), kuriame Pareiškėjas nurodo: „Registruotais pareiškimais 2013-02-20, 2013-05- (nesimato kopijoje data), 2013-07-01 kreipiausi į Bendrijos pirmininkę, valdybą, revizijos komisiją, kad atsakytų ir pateiktų dokumentus į mano klausimus. Negavęs atsakymų, kreipiausi į Savivaldybę (2013-08-12, 2013-08-23, 2013-10-07, 2014-01-14, 2014-02-11 pareiškimai). Gavau iš Jūsų atsakymus – 2013-09-09, Nr. SG-476-11, 2013-09-10, Nr. SG-482-11, 2013-09-30, Nr. SG-525, 2013-09-25, Nr. STR-1504, 2013-11-12, Nr. SG-701-11, 2014-02-18, Nr. SG-117. Kodėl Jūs nenorite išreikalauti iš Bendrijos pirmininkės viso to, kas surašyta mano registruotuose pareiškimuose? Kodėl Jūsų darbuotojai siuntinėja mane iš kabineto į kabinetą? [...]. Kodėl neiškviečiat į Savivaldybę Bendrijos pirmininkės? Prašau išreikalauti iš Bendrijos pirmininkės, kad pateiktų ką aš prašau (pridėjo klausimus Bendrijos pirmininkei – 17 klausimų.“;

8.3.3. 2014-06-25 (Savivaldybėje gautas 2014-06-25), kuriame Pareiškėjas nurodo: „[...]. 2014-06-18 rašte Jūsų darbuotojai rašo, kad Bendrijos pirmininkė neprivalo vykti į Savivaldybę dėl susitikimo su Namu butų savininkais ir atsakinėti į jų klausimus Savivaldybėje. Prašau atsakyti kokiais įstatymais remiasi Jūsų darbuotojas duodamas tokį paaiškinimą, [...]. Aš negavau nė vieno atsakymo, paaiškinimo, dokumento į mano labai aiškiai suformuluotus klausimus, prašymus, reikalavimus. [...]. (pakartotinai pridėjo 17 klausimų, adresuotų Bendrijos pirmininkei, reikalavimą valdybai ir revizijos komisijai). [...];“;

8.3.4. 2014-08-19 (Savivaldybėje gautas 2014-08-19), 2014-09-05 (gautas 2014-09-05), 2014-09-23 (gautas 2014-09-23) 2014-10-17 (gautas 2014-10-17), 2014-11-03 (gautas 2014-11-03), 2014-11-19 (gautas 2014-11-19), 2014-11-20 (gautas 2014-11-20), 2014-12-16 (gautas 2014-12-16), 2015-02-10 (gautas 2015-02-10), kuriuose Pareiškėjas nurodo tas pačias aplinkybes dėl negautos prašomos informacijos, dėl Savivaldybės darbuotojų jam pateiktų netinkamų atsakymų.

8.4. Savivaldybė, patikrinusi Bendrijos valdymo organų veiklą, 2015-01-14 surašė aktą Nr. TL-1. Akte pažymėta:

„Namo Bendrija VĮ Registrų centre įregistruota 2006-07-03, Bendrijos valdymo organai Bendrijos pirmininkė ir Bendrijos valdyba. Bendrijos įstatai įregistruoti 2014-12-03. 2009-06-26 Statinio (namo) pripažinimo tinkamu naudoti aktas, patvirtinantis atliktą namo rekonstrukciją atnaujinimą (modernizavimą), įregistruotas 2009-07-14. Bendrija neturi paslaugų ir rangos darbų pirkimo taisyklių ar tvarkos.

Pirmininkė pateikė 2014-11-30 prašymą atidėti Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą dėl teismo proceso Šiaulių apylinkės teisme ir 2015-01-14 informacinį raštą dėl nepateikimo patikrinimui Bendrijos veiklos dokumentų (skundų ir atsakymų registracijos žurnalo bei segtuvos su skundais ir atsakymais, protokolų už 2013–2014 metus).

Patikrinimo išvada (negalutinė): [...] Bendrijos valdymo organų veikla [...] vykdoma tinkamai.

Reikalavimai trūkumams pašalinti: 1. Parengti ir visuotiniame Bendrijos narių susirinkime patvirtinti Paslaugų ir rangos darbų pirkimo taisykles ir / ar tvarką (iki 2015-05-31); 2) Šiaulių apylinkės teisme pasibaigus teisminiam procesui [...] pateikti Bendrijos narių ir Namu patalpų savininkų prašymų (skundų) ir atsakymų registracijos žurnalą bei segtuvą su prašymais (skundais ir atsakymais.“

8.5. Savivaldybė, patikrinusi papildomai gautus Bendrijos veiklos dokumentus, 2015-04-24 akte pateikė išvadą, kad Bendrijos „valdymo organų veikla [...] vykdoma tinkamai.“

8.6. Savivaldybės atsakymai Pareiškėjui:

8.6.1. 2014-07-24 Nr. SG-477 (į Pareiškėjo 2014-06-25 skundą), kuriame nurodoma:

„Savivaldybė 2014-06-18 raštu Nr. SG-404-11 informavo Jus, kad Turto valdymo skyrius 2014-06-04 persiuntė Jūsų 2014-05-12 pareiškimą su klausimais, adresuotais Bendrijos pirmininkei, ir paprašė informuoti Savivaldybę apie pirmininkės galimybę atvykti į Savivaldybę dėl susitikimo su Jumis. [...]. 2014-07-17 Savivaldybės administracija gavo Bendrijos valdybos narių susirinkimo, įvykusio 2014-06-11, protokolą (kopiją), kuriame užprotokoluota, kad minėtame Bendrijos valdybos susirinkime buvo svarstomas Savivaldybės 2014-06-04 raštas Nr. STR-1058, adresuotas Bendrijos pirmininkei. Minėtame protokole nurodyta, kad Bendrijos valdyba ne kartą buvo susirinkusi spręsti klausimų, susijusių su Jūsų prašymais, reikalavimais, ne kartą Jums buvo atsakyta laiškais į Jūsų klausimus. Protokole pažymėta, kad „valdyba, susipažinusi su Savivaldybės turto skyriaus raštu, nusprendė: X gali kada panorėjęs susipažinti su bendrijos dokumentais, jam tereikia nurodyti laiką ir datą, kada pageidauja susipažinti su dokumentais. Į Savivaldybę nenešti jokių dokumentų ir į susitikimą su X neiti.“

Iš Jūsų 2014-06-25 rašto, adresuoto Savivaldybei, galima suprasti, kad atsakymus į savo klausimus iš Pirmininkės Jūs gavote, tačiau gauti atsakymai Jūsų netenkina, kadangi neatitinka Jūsų norų.

Savivaldybės rašte Nr. SG-404-11 informavome, kad daugiabučių gyvenamųjų namų patalpų savininkai, nesutinkantys su bendrijos valdymo organų (bendrijos pirmininko ar bendrijos valdybos), visuotinių bendrijos narių ar patalpų savininkų susirinkimų sprendimais, turi teisę per 6 mėnesius apskusti juos bendrosios kompetencijos teismui Civilinio kodekso 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai (išskyrus juridinius asmenis) ir bendrija, kreipdamiesi į teismą dėl visų reikalavimų, susijusių su bendrijos veikla, yra atleidžiami nuo žyminio mokesčio mokėjimo.

[...] Savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus vyr. specialistas Vitalijus Matuzas, 2014-06-14 rašte Nr. SG-404-11, rašydamas Jums, kad „bendrijos pirmininkas neprivalo vykti į Savivaldybę dėl susitikimo su namo butų ir kitų patalpų savininkais ir atsakinėti į Jūsų klausimus Savivaldybėje“, rėmėsi Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų įstatymu. [...]. Įstatyme ir kituose galiojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose bendrosios nuosavybės valdymą ir naudojimą, nenustatyta, kad Bendrijos pirmininkas privalo vykti į Savivaldybę dėl susitikimo su namo butų ir kitų patalpų savininkais ir atsakinėti į jų klausimus Savivaldybėje.

[...] Šiaulių miesto apylinkės teismas 2012 metais civilinėje byloje Nr. [...] viešojo teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo Jūsų ieškinį Bendrijai dėl permokos grąžinimo ir įpareigojimo pateikti dokumentus. Teismo posėdžio metu buvo nagrinėjamas klausimas ir dėl Jūsų narystės minėto namo savininkų bendrijoje. Teismas konstatavo, kad Jūs minėto namo bendrijos nariu buvote tik iki 1995-12-23.

[...] Bendrijos pirmininkė neatvyks į Savivaldybę dėl susitikimo su Jumis, kad Bendrija neatsisako Jus supažindinti su bendrijos ūkinės-finansinės veiklos dokumentais Jums patogiu laiku bendrijos patalpose.“

Prie atsakymo pridėtos Bendrijos 2013-09-30 rašto Nr. 04-K ir 2014-03-10 rašto Nr. 05-K kopijos. Raštai adresuoti Savivaldybei ir Pareiškėjui. Raštuose pažymėta, kad „Bendrija yra priėmusi sprendimą neatsakinėti į Pareiškėjo nepagrįstus raštus, o leisti Pareiškėjui susipažinti su dokumentais. Šis protokolas buvo išsiųstas Pareiškėjui paštu. Pareiškėjas ne kartą buvo kviečiamas susipažinti su Bendrijos dokumentais, tačiau niekada neatvykdavo.“ Iš šių raštų turinio nustatyta, kad atsakymai pateikti tik į 7 klausimus (Pareiškėjas pateikė 17 ir dar reikalavimą valdybai bei revizijos komisijai), į daugelį klausimų atsakoma: „Buvo atsakyta teismo metu. Teismas išaiškino skolos atsiradimo laiką“;

8.6.2. 2014-09-25, Nr. SG-652 (į Pareiškėjo 2014-08-19, 2014-09-05 skundus), 2014-10-13,

Nr. SG-697 (į Pareiškėjo 2014-09-05, 2014-09-10, 2014-09-23 skundus), 2014-10-28, Nr. SG-758 (informavo, kad **2014 m. lapkričio mėnesį atliks Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimą**), 2014-11-17, Nr. SG-810 (į Pareiškėjo 2014-10-17, 2014-11-03 skundus), 2014-12-12, Nr. SG-892 (į Pareiškėjo 2014-11-19, 2014-11-20 skundus), 2015-01-08, Nr. SG-4 (į Pareiškėjo 2014-12-16 skundą), **kuriuo Pareiškėją informavo, jog nesudarys komisijos, o atliks Bendrijos veiklos patikrinimą.**

Šiuose atsakymuose į Pareiškėjo skundus Savivaldybė Pareiškėjui teikė: teisės aktų išaiškinimus, tą pačią informaciją apie tai, kad Pirmininkė atsakymus Pareiškėjui pateikė, paaiškinimus dėl narystės Bendrijoje. Pažymėtina, kad Savivaldybė neišaiškino Pareiškėjui savo atsakymų apskundimo tvarkos.

8.7. Bendrijos valdybos 2014-06-11 protokolas Nr. 03, kuriame pažymėta: „Valdyba, susipažinusi su Savivaldybės Turto skyriaus raštu, nusprendė: X gali kada panorėjęs susipažinti su Bendrijos dokumentais, jam tereikia nurodyti laiką ir datą, kada pageidauja susipažinti su dokumentais. Į Savivaldybę nenešti jokių dokumentų ir į susitikimą su X neiti.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

9. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

9.1. *Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje* nustatyta, kad vienos iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra: „[...] 42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles“ (įsigaliojo 2014-07-01).

9.2. *Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme* (Bendrijų įstatymas) nustatyta:

9.2.1. *10 straipsnis* – „1. Visuotinis susirinkimas: 1) keičia bendrijos įstatus; [...]; 8) tvirtina įmokų, skirtų bendrijos administravimo, bendrojo naudojimo objektų nuolatinės techninės priežiūros (eksplotavimo) ar kitoms išlaidoms apmokėti, tarifus; įmokas arba jų apskaičiavimo tvarką kaupiamajam pastato ar jo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo fondui arba investiciniam naujų bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektų sukūrimo fondui sudaryti ir nustato šių lėšų naudojimo tvarką; 9) tvirtina metinę bendrijos pajamų ir išlaidų sąmatą; [...]; 10) tvirtina bendrojo naudojimo objektų aprašą; [...]“;

9.2.2. *11 straipsnio 13 dalis* – „Visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) sprendimai (tarp jų priimti ir balsuojant raštu) registruojami ir skelbiami bendrijos įstatuose nustatyta tvarka“;

9.2.3. *14 straipsnis* – „6. Bendrijos pirmininkas atsako už: 1) bendrijos veiklos organizavimą ir jos tikslų įgyvendinimą; [...]; 6) informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams jų prašymu; 7) bendrijos narių sąrašo [...] sudarymą ir tvarkymą. Šiame sąrašė (šiuose sąrašuose) turi būti nurodyti bendrijos narių ar jų atstovų (įgaliotinių) kontaktiniai duomenys (vardas, pavardė, adresas korespondencijai ir (arba) elektroninio pašto adresas, telefono numeris). Bendrijos narių ar jų atstovų sąrašo (įgaliotinių sąrašo) duomenys tikslinami ne rečiau kaip kartą per metus; 8) bendrojo naudojimo objektų aprašo sudarymą ir tvarkymą; [...]. 7. Visi butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų raštu bendrijos pirmininkui pateikti prašymai, skundai ir kiti dokumentai registruojami ir nagrinėjami bendrijos įstatuose nustatyta tvarka. Bendrijos pirmininkas privalo per 10 darbo dienų nuo buto ar kitų patalpų (pastato) savininko kreipimosi gavimo dienos suteikti išsamią informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla. 8. Bendrijos pirmininkas atsako už jam visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) pavestų ir teisės aktuose nustatytų funkcijų tinkamą atlikimą. [...]“;

9.2.4. *20 straipsnis* – „1. Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą atlieka savivaldybės. 2. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo turi teisę kontroliuoti, kaip bendrijos valdymo organai atlieka pagal šį įstatymą jiems priskirtas funkcijas ir, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu, surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba perduoti administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėti teismui“;

9.2.5. *21 straipsnis* – „1. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų teisės ir pareigos, susijusios su bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektų valdymu, naudojimu, priežiūra ir atnaujinimu, yra nustatytos Civiliniame kodekse, šiame ir kituose įstatymuose, teisės aktuose ir bendrijos įstatuose. [...]. 4. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę: [...]; 4) gauti informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui (pastatams) atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato (pastatų) priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas; [...]; 7) *apskųsti bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus Civilinio kodekso 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka*; 8) susipažinti su bendrijos narių sąrašu (įgaliotinių sąrašu) ir gauti bendrijos organų narių kontaktinius duomenis; [...]“;

9.2.6. *27 straipsnis* – „1. Savivaldybių vykdomosios institucijos teikia teisinę ir organizacinę pagalbą daugiabučių namų ir kitos paskirties pastatų savininkams [...].“

9.3. Viešojo administravimo įstatyme nustatyta:

9.3.1. *2 straipsnis* – „1. **Viešasis administravimas** – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas. [...]. 15. **Skundas** – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti. [...]“;

9.3.2. *14 straipsnis* – „1. Asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...]. 3. Asmenų skundai ir pranešimai dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų, neveikimo ar administracinių sprendimų nagrinėjami šio įstatymo trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka. [...]“;

9.3.3. *19 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens skundą ar pranešimą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde ar pranešime, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą“;

9.3.4. *31 straipsnis* – „Administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios. [...]“;

9.3.5. *34 straipsnis* – „1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka.“

9.4. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnyje* nurodyta: „Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) informacijos išsamumo, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija; 2) tikslumo, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją; 3) teisėtumo, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant

informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais; 4) objektyvumo, reiškiančio, kad įstaigos valstybės tarnautojai ar darbuotojai teikdami informaciją turi būti nešališki ir objektyvūs; 5) pagalbos, reiškiančios, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją.“

9.5. *Administracinių teisės pažeidimų kodekso 158² straipsnyje* nustatyta: „Daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administravimo pareigų, nustatytų teisės aktuose, nevykdymas, kai nepaskirti namo bendrojo naudojimo objektų techniniai prižiūrėtojai arba paskirti techniniai prižiūrėtojai neatitinka jiems nustatytų kvalifikacinių reikalavimų, arba nesudaryti bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo (remonto ar kitokio tvarkymo) metiniai ir (ar) ilgalaikiai planai, arba sprendimai dėl šių objektų atnaujinimo (remonto ar kitokio tvarkymo) priimti nesilaikant teisės aktuose nustatytos tvarkos, arba nesilaikoma teisės aktų nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo ir (ar) administravimo veiklos metinės ataskaitos pateikimo šių objektų savininkams, arba padaryta žala administruojamiems objektams ar aplinkai, – užtraukia išpėjimą arba baudą bendrijos valdymo organų nariams ar butų ir kitų patalpų jungtinės veiklos sutarties dalyvių įgaliotiems asmenims, ar bendrojo naudojimo objektų administratoriams – fiziniams asmenims arba administratorių – juridinių asmenų vadovams ar vadovų įgaliotiems asmenims nuo dviejų šimtų iki vieno tūkstančio litų. [...]“

9.6. *Civiliniame kodekse* reglamentuojama:

9.6.1. *2.82 straipsnis* – „[...] 4. Juridinių asmenų organų sprendimai gali būti teismo tvarka pripažinti negaliojančiais, jeigu jie prieštarauja imperatyviosioms įstatymų normoms, juridinio asmens steigimo dokumentams arba protingumo ar sąžiningumo principams“;

9.6.2. *6.249 straipsnis* – „1. Žala yra asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvę neteisėtų veiksmų. Piniginė žalos išraiška yra nuostoliai. Jeigu šalis nuostolių dydžio negali tiksliai įrodyti, tai jų dydį nustato teismas. [...]“;

9.6.3. *6.263 straipsnis* – „1. Kiekvienas asmuo turi pareigą laikytis tokio elgesio taisyklių, kad savo veiksmais (veikimu, neveikimu) nepadarytų kitam asmeniui žalos. 2. Žalą, padarytą asmeniui, turtui, o įstatymų numatytais atvejais – ir neturtinę žalą privalo visiškai atlyginti atsakingas asmuo. [...]“

9.7. *Civilinio proceso kodekse* reglamentuojama:

9.7.1. *5 straipsnis* – „1. Kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. [...]“;

9.7.2. *177 straipsnis* – „1. Įrodymai civilinėje byloje yra bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių šalių reikalavimus ir atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. [...]“

9.8. *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse* (toliau vadinama – Priežiūros ir kontrolės taisyklės) nustatyta:

9.8.1. „5. Priežiūros ir kontrolės vykdytojas, vadovaudamasis valdytojų sąrašu, organizuoja ir vykdo jų veiklos priežiūrą ir kontrolę, kurios turinį sudaro: [...]; 5.2. patalpų savininkų skundų, prašymų ir pranešimų dėl valdytojų veiklos nagrinėjimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [...] nustatyta tvarka ir terminais, ir valdytojų konsultavimas, jų veiklos klausimais; 5.3. neplanuotas kompleksinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal patalpų savininkų skundų ir pranešimų turinį, priežiūros ir kontrolės vykdytojo ar savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo skundo ar

pranešimo gavimo dienos“;

9.8.2. „6. Vykdamas kompleksinį patikrinimą, tikrinama: [...]; 6.6. informacijos patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (internetu svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos pateikimo patalpų savininkams; [...].“

10. Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 15 straipsnio reikalavimais („Skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo. Skundai paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip“), šio Skundo tyrimo metu nevertins anksčiau nei 2014 metais vykdytų Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo).

11. Pagal Seimo kontrolierių įstatymo 2 straipsnio 2 dalies nuostatas („Pareigūnas – valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos tarnautojas, taip pat kitas darbuotojas, atliekantis viešojo administravimo funkcijas; viešosios įstaigos bei nevyriausybinės organizacijos, kurioms įstatymų nustatyta tvarka suteikti viešojo administravimo įgaliojimai, darbuotojas, turintis administravimo įgaliojimus nepavaldiems asmenims; valstybės įgaliotas asmuo, atliekantis įstatymų nustatytas valstybės suteiktas funkcijas“), **Bendrijos pirmininkė nėra pareigūnė**, taigi, jos veiksmų (neveikimo) tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai („Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“).

Išvados

12. Pareiškėjas skundžiasi dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant jo prašymus (skundus) dėl informacijos ir dokumentų gavimo iš Bendrijos pirmininkės, nesudarius komisijos dėl Bendrijos pirmininkės veiksmų, neatsakant į Pareiškėjos prašymus.

13. Išanalizavus pirmiau nurodytą teisinį reglamentavimą (pažymos 9 paragrafas) ir atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–8 paragrafai), konstatuotina:

13.1. Šiaulių miesto apylinkės teismas 2012-03-06 sprendime civilinėje byloje konstatavo, kad Pareiškėjas Namų bendrijos narys buvo tik iki 1995-12-23, Namų bendrija pakartotinai įkurta tik 2006-07-03 (pažymos 8 paragrafas). Nepateikta informacija, kad Pareiškėjas skundė šį teismo sprendimą;

13.2. nauja Namų Bendrija Juridinių asmenų registre įregistruota 2006-07-03. Vadovaujantis *Nekilnojamojo turto registro įstatymo 4 straipsniu*, visi Nekilnojamojo turto registre esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka, t. y. teisme;

13.3. Pareiškėjas 2013–2014 metais ne kartą prašymais / skundais kreipėsi į Savivaldybę, informuodamas, kad negauna iš Bendrijos pirmininkės informacijos, atsakymų į pateiktus klausimus (pažymos 8.3 punktas), bei prašydamas įpareigoti Pirmininkę pateikti informaciją ir dokumentus, sudaryti komisiją, kur Pirmininkė privalėtų atsakyti į pateiktus klausimus. Ne viename savo skunde Pareiškėjas nurodė, jog Savivaldybės pareigūnai taip pat nesiima priemonių, kad Bendrijos pirmininkė pateiktų prašomą informaciją, t. y. atsakytų į klausimus. Kadangi Pareiškėjo pareiškimai, adresuoti Savivaldybei, savo turiniu atitinka Viešojo administravimo įstatyme nustatytą *skundo sąvoką* (pažymos 9.3.1 papunktis), jie turėjo būti nagrinėjami vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis;

13.4. Savivaldybė nagrinėjo Pareiškėjo skundus, teikė jam atsakymus, tačiau:

13.4.1. atsakymai Pareiškėjui buvo teikiami formalūs, dažniausiai išaiškinamos teisės aktų nuostatos, nurodoma, kur kreiptis, pabrėžiama, kad Bendrijos pirmininkė informaciją Pareiškėjui jau pateikė (Seimo kontrolieriui pateikti Bendrijos pirmininkės du raštai nelaikytini atsakymais į Pareiškėjo klausimus; pažymos 8.6.1 papunktis). Darytina išvada, kad Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo skundus, rėmėsi tik Bendrijos pirmininkės paaiškinimais, galimai dokumentų, patvirtinančių Pirmininkės paaiškinimus, nepareikalavo (Seimo kontrolieriui pateikti tik du Pirmininkės raštai Pareiškėjui);

13.4.2. gavusi Pareiškėjo skundus, Savivaldybė nei 2013, nei 2014 (Pareiškėjas buvo informuotas dėl Bendrijos kontrolės atlikimo; pažymos 8.6.2 papunktis) neatliko Bendrijos valdymo organų veiklos kontrolės, t. y. nevykdė Vietos savivaldos įstatyme numatytos funkcijos (pažymos 9.1 punktas). Savivaldybė nepagrįstai motyvavo tuo, kad Bendrijos veiklos kontrolės neatliko dėl teisme nagrinėjamos Bendrijos pirmininkės ir Pareiškėjo civilinės bylos. Pažymėtina, kad Šiaulių miesto apylinkės teisme buvo nagrinėjamas Bendrijos pirmininkės civilinis ieškinys Pareiškėjui dėl garbės ir orumo gynimo, o tai nesietina su Bendrijos veikla (pažymos 8.2 punktas);

13.4.3. atsižvelgus į tai, kad kiekvienas daugiabučio namo buto ir kitos patalpos savininkas turi teisę gauti informaciją bendrijos veiklos ir valdymo klausimais, informaciją apie nustatytas įmokas, kaupiamąsias lėšas ir kt. (pažymos 9.2.5 papunktis), taip pat į tai, kad Pareiškėjas dėl tų pačių aplinkybių į Savivaldybę kreipėsi ne vieną kartą (pažymos 8.3 punktas), darytina išvada, kad prašomos informacijos ir dokumentų Pareiškėjas negavo (arba gavo netinkamą) nei iš Bendrijos, nei iš Savivaldybės, tokiu būdu buvo pažeista jo teisė į informaciją, t. y. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinti informacijos teikimo principai (pažymos 9.4 punktas). Tačiau pažymėtina ir tai, kad Bendrija neatsisakė suteikti Pareiškėjui informaciją, sudaryti sąlygas susipažinti su dokumentais Bendrijoje, tačiau Pareiškėjas neatvykdavo į Bendriją (pažymos 8.6.1 papunktis).

Atkreiptinas dėmesys, kad Šiaulių miesto apylinkės teismas sprendime pažymėjo: „[...] buto savininkas neprivalo būti bendrijos nariu, todėl ir ši aplinkybė negali būti kliūtimi, varžančia namo bendraturčio teisę į informaciją. [...]“;

13.5. Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo skundus (dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jo pareiškimus), nepradėjo administracinės procedūros, iš esmės neišnagrinėjo skundų, neišaiškino Pareiškėjui atsakymų apskundimo tvarkos;

13.6. vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punktu (pažymos 9.1 punktas), Bendrijos valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė po 2014-07-01 (įsigaliojus pirmiau nurodytai Vietos savivaldos įstatymo nuostatai) turėjo būti atliekama pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos (Aplinkos ministerijos) patvirtintas pavyzdines taisykles (Priežiūros ir kontrolės taisykles; pažymos 9.8 punktas). Pažymėtina, kad Bendrijų valdymo organų veiklos priežiūra yra viena iš savarankiškųjų Savivaldybės funkcijų.

Savivaldybė turėjo pakankamai informacijos apie tai, kad Bendrija galimai nevykdo pareigos teikti informaciją (2013–2014 metais Savivaldybei pateikti Pareiškėjo skundai). Savivaldybė yra persiuntusi Bendrijai Pareiškėjo pareiškimą su klausimais (pažymos 8.6.1 papunktis), tačiau galimai nekontroliavo, kada ir ką Bendrijos pirmininkė atsakė Pareiškėjui.

Savivaldybė tik 2015 metais atliko Bendrijos veiklos priežiūrą ir kontrolę (išvada, kad Bendrija veiklą vykdo tinkamai), tačiau neužtikrino, kad Pareiškėjui būtų pateikti jo skunduose nurodyta informacija, dokumentai.

Darytina išvada, kad Savivaldybė galimai netinkamai atliko Bendrijos veiklos priežiūrą ir kontrolę, nesiėmė konkrečių veiksmų Bendrijos atžvilgiu. Atkreiptinas dėmesys, kad Vietos savivaldos įstatymas bei kiti teisės aktai suteikia savivaldybėms ne tik teisę, bet ir *pareigą* kontroliuoti daugiabučių namų savininkų bendrijų valdymo organų veiklą, todėl laikytina nepagrįsta Savivaldybės kaip „tarpininko“, „mediatoriaus“ pozicija, nevykdant efektyvios bendrijų veiklos

priežiūros ir kontrolės.

14. Apibendrinus pirmiau pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Savivaldybės pareigūnų atlikta Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūra ir kontrolė nelaikytinos pakankamomis, todėl Skundas dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę, pripažintinas pagrįstu.

15. Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad:

15.1. vadovaujantis Bendrijų įstatymo 21 straipsnio nuostatomis, Bendrijos visuotinio susirinkimo, Bendrijos valdybos *priimtus sprendimus* dėl informacijos Pareiškėjui neteikimo, dėl nėjimo į Savivaldybę yra skundžiami Civilinio kodekso nustatyta tvarka – teismui (pažymos 9.2.5, 9.6.1 papunkčiai);

15.2. visi klausimai, susiję su Bendrijos veikla (informacijos apie priimamus sprendimus, mokesčius, remontą ir kt. pateikimas), pirmiausia sprendžiami su Bendrijos pirmininke, Bendrijos valdyba (Seimo kontrolieriui pateikta informacija, kad Bendrija siūlė atvykti ir susipažinti su dokumentais), o nesutarus – kreipiantis į teismą;

15.4. Savivaldybės pareigūnai galiojančiais teisės aktais yra įgaliojami atlikti tik Bendrijos valdymo organų, t. y. valdybos ir Pirmininkės, veiklos priežiūrą ir kontrolę ir neatlieka Bendrijos narių susirinkimų sprendimų (protokolų) teisėtumo kontrolės; Bendrijos sprendimai gali būti nugrinčyti įstatymų nustatyta tvarka teisme. Galiojantys teisės aktai neįpareigoja Savivaldybės, esant nesutarimams tarp Bendrijos valdymo organų ir butų savininkų, organizuoti komisijas. Bendrijos narių ir bendrijos valdymo ar kitų organų (narių) nesutarimų, ginčų sprendimui bendrijoje renkamas ginčus nagrinėjantis asmuo arba ginčų nagrinėjimo komisija.

16. Įvertinus tai, kas išdėstyta šios pažymos 13–15 punktuose, siūlytina Savivaldybei:

16.1. atlikti tinkamą Bendrijos veiklos, susijusios su Pareiškėjo 2014 metų skunduose nurodytomis aplinkybėmis (dėl tinkamos informacijos teikimo), kontrolę ir pateikti išvadas;

16.2. pagal kompetenciją imtis teisinių ir organizacinių priemonių, užtikrinant, kad šis jau keletą metų besitęsiantis konfliktas būtų išspręstas, t. y. Pareiškėjui būtų suteikta tinkama *teiktina* informacija pagal jo 2013 metais pateiktus Bendrijai klausimus arba motyvuotai nurodyta kodėl tokia informacija negali būti suteikta.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 15 punktais, Seimo kontrolierius rekomenduoja *Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui*:

18.1. atlikti tinkamą Bendrijos veiklos, susijusios su Pareiškėjo 2014 metų skunduose nurodytomis aplinkybėmis (dėl tinkamos informacijos suteikimo), kontrolę ir pateikti išvadas;

18.2. įvertinti Savivaldybės pareigūnų, galimai netrinkamai išnagrinėjusių Pareiškėjo skundus, veiklą;

18.3. pagal kompetenciją imtis teisinių ir organizacinių priemonių, užtikrinant, kad šis jau

keletą metų besitęsiantis konfliktas tarp Bendrijos ir Pareiškėjo būtų išspręstas, t. y. Pareiškėjui būtų suteikta tinkama *teiktina* informacija pagal jo 2013 metais pateiktus Bendrijai klausimus arba motyvuotai nurodyta kodėl tokia informacija negali būti suteikta;

18.4. suteikti Bendrijai konsultaciją ir informaciją dėl efektyvesnio ginčų nagrinėjimo Bendrijoje, neperkeliant ginčo į kitas institucijas.

Apie rekomendacijų vykdymą prašytume Seimo kontrolierių informuoti iki 2015-09-30.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys